

**ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Науково-виробничий журнал відкритого доступу «Облік і фінанси»**

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

**Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації
(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)**

Київ
ТОВ «ВІПО»
2024

УДК 657
О 16

Редакційна колегія:
Василішин С.І., д.е.н., професор
Нежид Ю.С., д-р філософії

*Рекомендовано до друку Науковою радою ТДВ «Інститут обліку і фінансів»
НААН (протокол № 7 від 14.11.2024 р.)*

DOI <https://doi.org/10.33146/zbcon.2024.1>

Електронна pdf-версія збірника доступна за посиланням
<http://surl.li/rghpyi>

- О 16 **Обліково-аналітичний базис управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз:** збірник тез учасників науково-педагогічного підвищення кваліфікації (01 жовтня - 12 листопада 2024 р., м. Київ, ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН, ННЦ «Інститут аграрної економіки», ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»). Київ: ТОВ «ВІПО», 2024. 308 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені питанням теорії, методики та організації обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз; обліку і оподаткування в галузях економіки в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України; обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку бізнес-суб'єктів; практичним проблемам ведення фінансового та управлінського обліку; диджитал-технологіям в обліку та звітності; аналітичному базису стратегічного менеджменту бізнес-процесів; організації та методиці аудиту тощо.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності науково-педагогічних працівників, практикуючих бухгалтерів, аудиторів, фінансистів, податківців, державних службовців, здобувачів вищої освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

УДК 657

@ТДВ «Інститут обліку і фінансів», 2024
@ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2024
@ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України», 2024

ЗМІСТ

Жук В., Василюшин С., Нежид Ю. СУЧАСНІ ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТДВ «ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ» НААН	9
Акімова Н. АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	13
Андрушко Р. ОПЕРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ	16
Атамас О. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ТА НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ	20
Бабіч І. РОЛЬ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ПОСИЛЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	22
Багрій К. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	24
Бірченко Н. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ: ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	28
Бірюк О. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ	31
Bondarchuk N. USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE OPPORTUNITIES IN ACCOUNTING	34
Бразілій Н. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ЗАХИСТУ СИСТЕМ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ ВІД КІБЕРЗАГРОЗ	36
Васільсва Л. КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ З МЕТОЮ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	39
Васюренко Л. ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	42
Velieva V. ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE MANAGEMENT SYSTEM	46
Волчанська Л. ЯК БУХГАЛТЕРАМ ПІДГОТУВАТИСЯ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	48
В'ялець О., Дашенко Г. ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	51
Гавриленко В. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА СИСТЕМИ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	54
Гнатишин Л. АЛЬТЕРНАТИВНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	58
Годнюк І. СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	60

Правдюк М. РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	209
Пристемський О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	212
Прокопишин О. ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	215
Пугаченко О. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	218
Рижикова Н. ЕФЕКТИВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЯК ЧИННИК ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ	221
Романюк І. ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ ГАЛУЗЗЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	224
Руденко С. ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН В ОБЛІКОВІЙ СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ	227
Саванчук Т., Юрченко С. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЯК ОСНОВА ДОСТОВІРНОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	229
Савченко В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	232
Садовська І., Нагірська К. ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	234
Сақун А. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ	236
Свистун Л. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	238
Свічкарь Н. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В БУДІВНИЦТВІ: АДАПТАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ФІНАНСУВАННЯ ДО ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА	241
Семенець І. ОБЛІК ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	245
Sievidova I. RISKS OF DIGITALIZATION IN THE BANKING SECTOR	248
Скрипник С. ІНСТРУМЕНТИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	250
Стешенко О. АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	253
Ткаченко О. ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	255
Ткаченко А. РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ДИСФУНКЦІЇ	257
Тлущкевич Н. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	260

Олена СТЕШЕНКО

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
Українського державного університету залізничного транспорту,
м. Харків, Україна

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Для підприємств забезпечення фінансової безпеки їхньої виробничої діяльності потребує створення власних систем захисту. Мета цих систем полягає в оперативному виявленні та попередженні загроз, а також у всебічному забезпеченні досягнення поставлених цілей. Впровадження таких систем здійснюється через інтегровану взаємодію концептуального, організаційно-управлінського та ресурсного компонентів, спрямованих на захист фінансових інтересів. Це досягається шляхом об'єктивного та комплексного моніторингу фінансової діяльності і всебічної оцінки рівня фінансової безпеки підприємства.

Сутність самого поняття безпеки – економічної та фінансової, як однієї з її підсистем, полягає в якісній характеристиці системи, яка забезпечує нормальні умови діяльності, відповідність розробленій стратегії, досягнення цілей, а також здатність протистояти різним загрозам, у разі їх виникнення, і швидко відновлювати втрачені економічні позиції [1].

Поняття фінансової безпеки ґрунтується на грамотній стратегії розвитку в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз, врахуванні фінансової невизначеності, змін мікроекономічного характеру. В сучасному нестабільному економічному середовищі підприємство повинно оптимально співвідносити ризики і прибутки, приймати обґрунтовані рішення, запобігати можливим загрозам та забезпечувати досягнення стратегічних цілей [2].

Аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства – це система методів, інструментів та заходів, які допомагають ідентифікувати, оцінити та мінімізувати фінансові ризики, що загрожують стабільність і стійкість підприємства. Це забезпечення є невід'ємною частиною загальної системи управління підприємством, яке дозволяє підтримувати його фінансову стійкість, ефективно реагувати на зміни в економічному середовищі та захищати інтереси власників, працівників і партнерів.

До умов аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства можна віднести: високий ступінь гармонізації й узгодження фінансових інтересів підприємства з інтересами середовища та персоналу; наявність на підприємстві стійкої до загроз фінансової системи, яка спроможна забезпечувати реалізацію цілей і завдань; збалансованість і комплексність фінансових інструментів і технологій підприємства; постійний і динамічний розвиток фінансової системи підприємства [3].

Основні завдання аналітичного забезпечення фінансової безпеки доцільно поділити на декілька етапів.

1 етап. Оцінка фінансового стану підприємства, у т. ч. аналіз платоспроможності, ліквідності, рентабельності та інших ключових фінансових

показників; визначення ступеня фінансової стійкості підприємства; діагностика потенційних кризових ситуацій.

2 етап. Аналіз та оцінка ризиків, зокрема:

– ідентифікація зовнішніх та внутрішніх загроз (ринкові ризики, валютні, кредитні, операційні ризики);

– оцінка ймовірності настання фінансових ризиків та їх впливу на діяльність підприємства;

– використання кількісних і якісних методів для оцінки ризиків (VaR, SWOT, сценарний аналіз, PEST-аналіз).

3 етап. Моніторинг зовнішнього середовища, який включає: відстеження змін в економічному, політичному, правовому та технологічному середовищі; оцінку динаміки валютних курсів, процентних ставок, зміни цін на сировину та інші зовнішні чинники, що можуть вплинути на фінансовий стан.

4 етап. Розробка стратегій управління фінансовими ризиками, а саме:

– формування та впровадження механізмів управління фінансовими ризиками: хеджування, диверсифікація, страхування;

– розробку антикризових заходів для захисту підприємства від фінансових загроз.

Основні методи аналітичного забезпечення фінансової безпеки наступні:

1) фінансовий аналіз (балансовий аналіз, аналіз звіту про фінансові результати, аналіз грошових потоків);

2) економіко-математичні моделі для оцінки ризиків і прогнозування;

3) SWOT-аналіз для визначення сильних і слабких сторін фінансової безпеки підприємства;

4) метод сценарного аналізу, який дозволяє розглянути кілька варіантів розвитку подій і їхній вплив на підприємство.

Якість аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства є ключовим чинником для його стабільного функціонування та ефективного управління фінансовими ризиками. Це дозволяє приймати обґрунтовані рішення на основі точних і достовірних даних, мінімізуючи ймовірність помилок і неефективних дій.

Таким чином, аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо фінансових стратегій, мінімізувати ризики та забезпечувати стійкий розвиток підприємства навіть у нестабільних умовах ринку.

Список використаних джерел

1. Лиса О.В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах. *Економічний аналіз*: збір. наук. праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ "Економічна думка", 2016. Т. 26. № 1. С. 58—64

2. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109—113. DOI: [10.32702/2306-6806.2022.2.109](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.2.109)

3. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика: монографія. Київ: ЦУЛ, 2015. 128 с.

Науково-практичне видання

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації
(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)

Видано в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *Василішин С.І.*
Технічний редактор: *Нежид Ю.С.*
Відповідальний за випуск: *Василішин С.І.*

Підп. до друку 14.11.2024. Формат 60*84^{1/16}. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 18,0. Тираж 150 пр.

Видавець:

ТОВ «ВІПО»

03127, Київ, вул. Героїв Оборони, 10

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК 4171 від 10.10.2011 р.
